

Motion till riksdagen 2011/12:MJ421

av Finn Bengtsson och Michael Svensson (M)

Vindkraft och miljö

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om en översyn av möjligheten att i lag säkrare ekonomiskt trygga ansvarsfördelningen vid avveckling av uttjänta vindkraftverk.

Bakgrund

Att sanera förorenad mark från tidigare industriverksamhet som inte längre existerar har blivit ett stort problem för samhället. Insikten om detta måste nu överföras till större ansvarstagande för modern industrietablering och industriutveckling.

Normalt gäller att den industri som har ansvaret för sina direkta negativa miljökonsekvenser tar konsekvenserna av detta. När en industri exempelvis smutsat ner den mark den varit etablerad på så är bevisläget knappast tveksamt om vem som bör bära huvudansvaret ekonomiskt för den upprensning som måste ske för att markområdet åter ska kunna utvecklas för annan verksamhet. Men när den aktuella industrin sedan länge inte finns, och ägarförhållanden sedan länge är ombytta och inte sällan historiskt är komplicerade att följa i strikt juridisk mening, så blir problemet med ansvarsutkrävande för saneringskostnaderna något som gör att inget händer. Detta medför att både allmänt goda miljömässiga motiv för sanering motverkas och att, ofta värdefulla markområden, inte kan tas i anspråk för nya ändamålsenliga användningsområden.

När det gäller tidigare förorenad mark runt om i landet enligt den historik som beskrivs ovan så råder nu lite av ett juridiskt "ställningskrig" mellan ansvarsutkrävande av tidigare industris nuvarande ägare, den aktuella kommunen och staten. Detta leder till att inget händer och att alla blir förlorare. Vi är förvissade om att detta problem på sikt kommer att lösas av en ansvarskännande regering. Men det är också viktigt att vi med denna bittra erfarenhet

Fel! Okänt namn på

inte går in i en framtida industriell utveckling i Sverige utan att på förhand se till att dessa ansvarsförhållanden på ett klokare sätt hanteras redan från början. Vi lägger därför fram ett förslag om ett sådant förhållningssätt som gäller den på alla sätt i övrigt högt önskade snabba vidareutvecklingen av vindkraft i vårt land.

Motivering

Riksdagen har i andra framåtsyftande beslut, som bör resultera i en kraftigt expanderande vindkraftsutbyggnad i Sverige, tyvärr inte tagit lärdom av den problematik som beskrivs ovan, och vi föreslår därför att en översyn av detta problem snarast görs.

Uträkningar visar att det idag kostar cirka 700.000 kronor att montera ner ett normalstort vindkraftverk. Ett vindkraftverk har en livslängd på mellan 20–25 år. Ansvaret för att det ska tas ner ligger på verksamhetsutövaren. Saknar emellertid denne ekonomiska medel förs ansvaret över på markägaren. Saknar även denne ekonomiska resurser för en sådan nedmontering övergår ansvaret för betalningen för denna åtgärd till det offentliga (källa: Energi-myndighetens vinderhet enligt Östgöta Correspondentens reportage 110905).

Länsstyrelsen kan idag vid tillståndsprövning enligt miljöbalken för 7 eller flera vindkraftverk över 120 meters höjd eller för 2 verk eller flera över 150 meters höjd kräva att viss ekonomisk säkerhet för nedmonteringen av ett vindkraftverk när det nått slutet av sin livslängd redan från början finns avsatt innan tillstånd för uppförande beviljas. Samma möjlighet har emellertid inte kommunerna, som har rätt att bevilja bygglov för alla vindkraftverk som är under 120 meter höga, som kan kräva skadestånd först i efterhand för nedmontering när vindkraftverk är uttjänta. För vindkraftverk som understiger 120 meters höjd finns inte heller någon begränsning på krav på prövning enligt miljöbalken som länsstyrelsen har. Detta innebär att ett, i princip, obegränsat antal vindkraftverk under 120 meters höjd, eller ett sådant vindkraftverk med obegränsad höjd (!), kan uppföras efter att enbart bygglov godkänt av kommunen finns där bara en anmälan enligt miljöbalken samtidigt föreligger. Alltså kan detta ske utan att miljöprövning där viss ekonomisk säkerhet för nedmonteringen när ett sådana/sådant vindkraftverk som nått slutet av sin livslängd redan från början finns avsatt är ett krav för att tillstånd för uppförande ska beviljas. Detta förhållande som hotar den framtida miljön kräver enligt vår mening en översyn.

Givet det faktum att livslängden för vindkraftverk uppskattas till ungefär ett kvarts sekel, och att erfarenheterna med konsekvenserna av samma tidsrymd för problemet med hur förorenad mark ännu inte slutligt kunnat lösas idag, föreslår vi att en översyn av lagen för rättighet till att etablera vindkraftverk görs med hänsyn tagen till att alla sådana etableringar redan från början bär ett rimligt avvägt ansvar för nedmontering när deras livslängd är slut. Detta för att inte samhället och ytterst skattebetalarna i en idag avlägsen framtid ska avkrävas en sådan utgift för nu generöst statligt subventionerad verk-

Fel! Okänt namn på

samhet på energiområdet. Detta vill vi att riksdagen med beviljande av denna motion ger regeringen tillkänna.

Stockholm den 29 september 2011

Finn Bengtsson (M)

Michael Svensson (M)